

ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра обліку і аудиту
ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФЕДЕРАЦІЯ АУДИТОРІВ, БУХГАЛТЕРІВ, І ФІНАНСИСТІВ АПК УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. В.СТЕФАНИКА
НАУКОВИЙ КЛУБ «SOPHUS»

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ І АУДИТ В УПРАВЛІННІ ЕКОНОМІЧНИМИ ПРОЦЕСАМИ СВІТОВОЇ І НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Матеріали Міжнародної
науково-практичної конференції

11 грудня 2015 року
Україна, м. Кам'янець-Подільський

УДК 657.1:657.6:658.8:336
ББК 65.052.9 (4укр)2
Б 94

Бухгалтерський облік, аналіз і аудит в управлінні економічними процесами світової і національної економіки: сучасний стан та перспективи : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. 11 грудн. 2015 р., (ПДАТУ, м. Кам'янець-Подільський). – Тернопіль : Крок, 2015. – 373 с.

ISBN 978-617-692-308-4

Збірник містить матеріали міжнародної науково-практичної конференції “Бухгалтерський облік, аналіз і аудит в управлінні економічними процесами світової і національної економіки: сучасний стан та перспективи”, яка відбулася 11 грудня 2015 р. (ПДАТУ, м. Кам'янець-Подільський), з актуальних питань функціонування системи бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту з врахування світових тенденцій та національних особливостей розвитку економіки.

Редакційна колегія:

Жук В.М., д.е.н., професор, член-кореспондент НААН; Баланюк І.Ф., д.е.н., професор; Мазур Н.А., д.е.н, професор; Бруханський Р.Ф., к.е.н., доцент; Дуганець Н.В. к.е.н, доцент; Коркушко О.Н., к.е.н., доцент; Кушнір Л.А., к.е.н., доцент; Метелиця В.М., к.е.н., старший науковий співробітник; Садовська І.Б., к.е.н., професор; Семенець І.В., к.е.н., доцент; Семенішена Н.В., к.е.н., доцент.

Рекомендовано до друку Вченою радою економічного факультету ПДАТУ
(протокол № 3 від 25.11.2015 р.)

Відповідальний за випуск:
к.е.н., доцент, О.Н. Коркушко

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій несуть автори наукових праць. Точки зору авторів публікацій можуть не співпадати з точкою зору редколегії збірника.

ISBN 978-617-692-308-4

© Подільський державний аграрно-технічний університет, 2015
© Крок, 2015

PODILIAN STATE AGRARIAN ENGINEERING UNIVERSITY
Department of Accounting and Audit
LUTSK NATIONAL TECHNICAL UNIVERSITY
TERNOPIL NATIONAL ECONOMIC UNIVERSITY
UKRAINIAN FEDERATION AUDITORS, ACCOUNTANTS AND FINANCIERS AIC
VASYL STEFANYK PRECARPATHIAN NATIONAL UNIVERSITY
SCIENTIFIC CLUB «SOPHUS»

**ACCOUNTING, ANALYSIS AND AUDIT
IN MANAGEMENT OF ECONOMIC PROCESSES
OF WORLD AND NATIONAL ECONOMY:
CURRENT SITUATION AND PERSPECTIVES**

Materials of International
scientific and practical conference

December 11, 2015
Ukraine, Kamyanets-Podilskyi

UDC 657.1:657.6:658.8:336
BBK 65.052.9 (4ukr)2

Accounting, analysis and audit in management of economic processes of world and national economy: current situation and perspectives : materials of Intern. scient.-pract. confer., December 11, 2015 (PSAEU, Kamyanets-Podilskyi). – Ternopil : Krok, 2015. – 373 p.

ISBN 978-617-692-308-4

The collection contains scientific presentations by International scientific-practical conference "Accounting, analysis and audit in management of economic processes of world and national economy: current situation and perspectives", which held December 11, 2015 (PSAEU, Kamyanets-Podilskyi), with actual issues functioning of system of accounting, analysis and audit in view of global trends and national peculiarities of economic development.

Editorial board:

Zhuk V., Doctor of Economics, Corresponding Member, NAAS; Balanyuk I., Doctor of Economics, Professor; Mazur N., Doctor of Economics, Professor; Bruhanskyi R., PhD, associate Professor; Duhanets N., PhD, associate Professor; Korkushko O., Ph.D., associate Professor; Kushnir L., Ph.D., associate Professor; Metelycja V., PhD., Senior Scientific Associate; Sadovska I., PhD, Professor; Semenets I., Ph.D., associate Professor; Semenyshena N., Ph.D., associate Professor.

Recommended for publication by Council of Faculty of Economics PSAEU
(protocol # 3, from 11.25.2015)

Responsible for issue:

Ph.D., associate Professor, O.N. Korkushko

The content and authenticity of of publications are the authors of scientific papers. Views of the authors of publications do not necessarily reflect the views of the editorial board of the publication.

ISBN 978-617-692-303-9

© Podilian state agrarian engineering university, 2015
© Krok, 2015

З М І С Т C O N T E N T

СЕКЦІЯ 1

РОЗВИТОК БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ НА МІКРО-, МЕЗО- ТА МАКРОРІВНЯХ. ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ МСФЗ

SECTION 1

DEVELOPMENT OF ACCOUNTING AT THE MACRO, MESO AND MICRO LEVELS. PROSPECTS FOR THE INTRODUCTION OF IFRS

Битковська Тетяна ПЕРЕВАГИ ТА ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ АВТОМАТИЗОВАНОГО БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	14
Боднар Ореста, Мартинюк Ігор ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПРОЦЕСУ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ	16
Бондаренко Тетяна ПОСТІЙНІ І ЗМІННІ ВИТРАТИ: ПІДХОДИ ДО РОЗПОДІЛУ	18
Бунда Максим, Семенишена Наталія КЛЮЧОВІ ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТА ЇХ ВИКОРИСТАННЯ В УПРАВЛІНСЬКІЙ ЗВІТНОСТІ	21
Бурко Катерина РОЗВИТОК УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ЙОГО ЗАСТОСУВАННЯ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	25
Верига Любов, Кушнір Людмила ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ДОХОДІВ, ВИТРАТ І РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	28
Волков Дмитро СИСТЕМНА КОНЦЕПЦІЯ КОНТРОЛЮ	31
Вольська Ангелія, Урсуляк Юлія ОБЛІК ДОХОДІВ І ВИДАТКІВ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ	33
Годнюк Ірина НОРМАТИВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА МЕТОДИКА КОНСОЛІДАЦІЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ	35
Головацька Світлана, Хаймьонова Наталія ОБЛІК ЗА ЦЕНТРАМИ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ: МЕТОДИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ТРАНСФЕРТНИХ ЦІН	38
Дацюк Альона ОКРЕМІ ПИТАННЯ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧОГО ПРОЦЕСУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	40
Дмитрів Анастасія СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ВИТРАТ В УКРАЇНІ	42
Добрыдень Нина РЕФОРМИРОВАНИЕ СИСТЕМЫ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА И ОТЧЕТНОСТИ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ	44
Дубчак Ганна, Семенишена Наталія МОДЕЛІ ТА СУТНІСТЬ БАЛАНСУ (ЗВІТУ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН)	47
Дуганець Наталія, Корнійчук Алла ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ КАПІТАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ ТА НАПРЯМИ ЇХ ВИРІШЕННЯ	49
Жураковська Ірина, Колбасюк Оксана УМОВНІ ФАКТИ ТА ЇХ ІМОВІРНІСТЬ ЯК ОБ'ЄКТ МСФЗ	52

Зарецкий Вадим ПРОБЛЕМЫ РАСПРЕДЕЛЕНИЯ КОСВЕННЫХ ПРОИЗВОДСТВЕННЫХ ЗАТРАТ В БУХГАЛТЕРСКОМ УЧЕТЕ БЕЛАРУСИ И УКРАИНЫ	54
Качмар Оксана, Стельмах Микола АДАПТАЦІЯ СИСТЕМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УКРАЇНІ ДО МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТИВ	58
Кащук Роман, Ніколашин Андрій ВИЗНАЧЕННЯ ВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ В СИСТЕМІ ОБЛІКУ	60
Коваль Оксана ДЕЯКІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ОСНОВНІ ЗАСОБИ»	62
Кондюк Леся, Сидорак Надія НАПРЯМИ ПОКРАЩЕННЯ ОБЛІКУ АМОРТИЗАЦІЇ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ	65
Коркушко Олег, Льницька Тетяна ОСОБЛИВОСТІ ПЕРВИННОГО ОБЛІКУ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	68
Любов Марк ИНТЕГРАЦИЯ СТАНДАРТОВ МСФО И УПРАВЛЕНЧЕСКОГО УЧЕТА	71
Мазур Наталія, Амброзяк Олеся ОБЛІК СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ	74
Марків Марія ПРОБЛЕМНІ ДІЛЯНКИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ ДЕРЕВООБРОБНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ З ВИРОБНИЦТВА ТВЕРДОГО БІОПАЛИВА	76
Микитюк Дмитро ОСОБЛИВОСТІ СКЛАДАННЯ БАЛАНСУ ЗА МСФЗ	78
Мирончук Зоряна, Галаха Тетяна СУТНІСТЬ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ	81
Погрібна Олена, Гордєєва Вікторія ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ	83
Рибчак Діана ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОСТІ ЕКОНОМІКИ	85
Рудая Катерина, Миренкова Інна ВОПРОСЫ ОЦЕНКИ ФИНАНСОВОГО СОСТОЯНИЯ ОРГАНИЗАЦИЙ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ	88
Семенишена Наталія ЕЛЕМЕНТИ ЗВІТУ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН ІНСТИТУЦІЙНИХ ОДИНИЦЬ : ПРОБЛЕМИ ДЕФІНІЦІЙ	90
Сорока Марія, Мазур Наталія ТЕОРЕТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОДІЛУ КАПІТАЛУ НА ОСНОВНИЙ ТА ОБОРОТНИЙ	93
Тимофієва Світлана ОБЛІК ВИПЛАТ ПРАЦІВНИКАМ: ПОРІВНЯННЯ ЗА НАЦІОНАЛЬНИМИ ТА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ	96
Тлущкевич Наталія ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ВИТРАТ В ТОРГІВЛІ	99
Хомин Петро ЕРЗАЦИ ТЕОРІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	101

Царук Наталя ПУТИ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ МЕТОДИКИ ИСЧИСЛЕНИЯ СЕБЕСТОИМОСТИ ОВОЩЕЙ	102
Чижевська Ольга РОЗРАХУНКИ ЗА ВИПЛАТАМИ ПРАЦІВНИКАМ: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОБЛІКУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	104
Щербатюк Василь ВОПРОСЫ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ОБЩЕГО ПЛАНА СЧЕТОВ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА	107
Якубова Ирина СТРАТЕГИЧЕСКИЙ БУХГАЛТЕРСКИЙ УЧЕТ ДЕНЕЖНЫХ ПОТОКОВ ОРГАНИЗАЦИИ	110
Ярова Валентина, Тишина Катерина, Плотниченко Катерина УДОСКОНАЛЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ВІДПОВІДНО ДО МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ОБЛІКУ І ЗВІТНОСТІ	114

СЕКЦІЯ 2
**АУДИТ В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

SECTION 2
**AUDIT IN UKRAINE: CURRENT STATE
AND PROSPECTS OF DEVELOPMENT**

Василенко Юлія ОСНОВНІ АСПЕКТИ ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ	117
Дорош Ніна РОЛЬ АУДИТОРСЬКОГО КОМІТЕТУ У ВИКОНАННІ ФУНКЦІЙ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ	119
Засохова Нана, Бондарук Анастасія, Тацій Інна АНАЛІЗ І КОНТРОЛЬ ВИКОРИСТАННЯ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ	121
Зубенко Надія ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЬ РОЗРАХУНКІВ ЗІ СПОЖИВАЧАМИ ЗА НАДАНІ ПОСЛУГИ	123
Малахов Валерій, Іщенко Катерина ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ АУДИТУ ВИТРАТ, ДОХОДІВ ТА ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	126
Палій Лілія ОСОБЛИВОСТІ ПРОБЛЕМИ ПОШУКУ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ПРОЦЕДУР ПРИ АУДИТІ ЗАПАСІВ	129
Пастер Юлія СУТЬ МАРКЕТИНГОВОГО АУДИТУ ТА ЙОГО РОЛЬ У ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	132
Порохня Вікторія ОСОБЛИВОСТІ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ ПРАЦІ ТА ЇЇ ОПЛАТИ	134
Потопальська Галина ВНУТРІШНІЙ АУДИТ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ПІДПРИЄМСТВА	137
Рибчак Діана ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ АУДИТУ В УКРАЇНІ	139

Семенишена Юлія АУДИТ В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	142
--	-----

СЕКЦІЯ 3
СУЧАСНІ МЕТОДИКИ КОНТРОЛЮ ТА АНАЛІЗУ
ДЛЯ ОБҐРУНТУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

SECTION 3
MODERN METHODS FOR MONITORING AND ANALYSIS
OF MANAGEMENT DECISIONS

Бабаніна Наталія, Грицюк Наталія ОЦІНКА ФОРМУВАННЯ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА	145
Балла Інна, Сірканець Наталія ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ	148
Борковська Валентина ОБЛІК І БЮДЖЕТУВАННЯ ВИТРАТ	151
Бруханський Руслан ПІДХОДИ ДО РОЗУМІННЯ СУТНОСТІ ТА ПОБУДОВИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ НА ОСНОВІ ЛАНЦЮЖКІВ ВАРТОСТІ	153
Бурлаков Олександр ВНУТРІШНІ ЗАГРОЗИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ СУЧАСНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА	156
Василькова Анастасія ПРОБЛЕМИ АНАЛІЗА НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ	158
Гайбура Юлія, Урбан Ярослав ФОРМУВАННЯ ВИТРАТ І СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ПІДПРИЄМСТВА	160
Гуменюк Ірина, Перепелюк Ольга КОНТРОЛЬ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ	162
Єршова Наталя РОЗВИТОК ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНИХ ПІДХОДІВ ДО АНАЛІЗУ ТА ОЦІНЮВАННЯ СТРАТЕГІЇ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ	164
Іванов Максим ФОРМУВАННЯ ВИТРАТ НА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ НА ПРИКЛАДІ ЗАГАЛЬНИХ ТЕНДЕНЦІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ ХМЕЛЬНИЧЧИНИ	167
Карпець Сергій ОСНОВНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ	169
Кіндрацька Галина, Кулиняк Юрій ВПЛИВ СТРУКТУРНИХ ЗМІН ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ НА МЕТОДИКУ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ	171
Коваль Любомила ДИНАМІКА ЗМІН ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	174
Ковтуненко Юрій, Осадча Олена ЗНАЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ	176
Кривецкая Тамара СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ВНУТРЕННЕГО КОНТРОЛЯ ОПЕРАЦИЙ С НАЛИЧНЫМИ ДЕНЕЖНЫМИ СРЕДСТВАМИ	179

Мельник Юлія ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА	182
Москалева Алина, Козлова Елена ФОРМИРОВАНИЕ АССОРТИМЕНТА В МАРКЕТИНГОВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЯ ПИЩЕВОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ НА ОСНОВЕ ABC - И XYZ – АНАЛИЗА	184
Ничкало Марія ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ОПЕРАЦІЙ З ТОВАРАМИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ГУРТОВОЇ ТОРГІВЛІ	187
Ніщенко Тетяна ФОРМУВАННЯ ЛОЯЛЬНОСТІ ТА РОЗВИТКУ УПРАВЛІНСЬКОГО ПЕРСОНАЛУ В АГРАРНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ	191
Нужна Оксана РЕАЛІЗАЦІЯ КОНТРОЛЬНОЇ ФУНКЦІЇ ОБЛІКУ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА	193
Онищенко Оксана, Лук'яненко Яна ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ, ЯК ОДИН З ВАЖЛИВИХ ФАКТОРІВ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА	195
Откаленко Олена СУТНІСТЬ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ В СИСТЕМІ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ДЕРЖАВНОГО ВНЗ	197
Панченко Егор, Гунин Владислав МАРЖИНАЛЬНЫЙ МЕТОД УЧЕТА ЗАТРАТ КАК ОСНОВА ДЛЯ ПРИНЯТИЯ УПРАВЛЕНЧЕСКИХ РЕШЕНИЙ	200
Пуцентейло Петро ІНСТРУМЕНТИ АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА	202
Ратушна Ольга УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ В ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ	204
Русак Марія КЛАСИФІКАЦІЯ ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА ЗА СТАТТЯМИ КАЛЬКУЛЯЦІЇ	207
Слободян Володимир, Долішна Наталія УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ І ПІДРЯДНИКАМИ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ	209
Смоляк Інна ОСНОВНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ОПЛАТИ ПРАЦІ В УКРАЇНІ	211
Талах Тетяна ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА	213
Филиппова Александра ОСНОВЫ МЕТОДИКИ ПОКАЗАТЕЛЕЙ ПЛАТЁЖЕ-СПОСОБНОСТИ И ЛИКВИДНОСТИ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ	216
Христоріз Юлія, Слободян Володимир ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ У ТВАРИННИЦТВІ	219
Чабан Дарія ОРГАНІЗАЦІЯ КОНТРОЛЮ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ НА МАЛОМУ ПІДПРИЄМСТВІ У СФЕРІ ПОСЛУГ	220
Ярова Валентина, Калиновський Борис, Калина Тетяна ПОКАЗНИКИ СТАНУ І ЕФЕКТИВНОСТІ ДИВЕРСИФІКАЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА	223

СЕКЦІЯ 4
РОЗВИТОК БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ПРОФЕСІЇ
ТА ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ
З ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ

SECTION 4
THE DEVELOPMENT THE ACCOUNTING PROFESSION
AND INNOVATIVE TECHNOLOGIES OF TRAINING
IN ACCOUNTING AND TAXATION

Гончар Анастасія ИННОВАЦИИ В ЭКОНОМИКЕ БЕЛАРУСИ И ПРИЧИНЫ ИХ СДЕРЖИВАЮЩИЕ	227
Марусей Тетяна АВТОМАТИЗАЦІЯ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	230

СЕКЦІЯ 5
ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ,
ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ І АУДИТУ

SECTION 5
INFORMATION TECHNOLOGY IN THE ACCOUNTING,
ECONOMIC ANALYSIS AND AUDIT

Адамик Оксана ВИКОРИСТАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ DATA MINING ДЛЯ АНАЛІЗУ КОШТОРИСУ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ	233
Іванова Ірина, Стендер Світлана ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	236
Костик Валентина ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОБОЧОГО ПРОЦЕСУ НА ПІДПРИЄМСТВІ	238
Ласкіна Юлія, Погребняк Вікторія ВДОСКОНАЛЕННЯ АВТОМАТИЗАЦІЇ АНАЛІЗУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	241
Мужичок Олег ПИТАННЯ ЩОДО ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ	244
Прельс Єлизавета, Сазанкова Янина, Алейникова Юлія УЧЕТЕ И АНАЛИЗЕ ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ОЦЕНКА ИСПОЛЬЗОВАНИЯ НОВЫХ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В БУХГАЛТЕРСКОМ	246
Радашкевич Алина УЧЁТ КОНЦЕССИОННЫХ СОГЛАШЕНИЙ В СООТВЕТСТВИИ С МСФО	249
Середенко Юлія СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ АВТОМАТИЗАЦІЇ В ПРОЦЕСІ ОРГАНІЗАЦІЇ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ НА ПІДПРИЄМСТВІ	253
Стендер Світлана, Лаптош Іванна ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ	256

СЕКЦІЯ 6
**ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ СВІТОВОЇ
ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІК**

SECTION 6
**ORGANIZATIONAL AND ECONOMIC FOUNDATIONS OF WORLD
AND NATIONAL ECONOMIES**

Атаманюк Еліна ЛЮДСЬКИЙ ПОТЕНЦІАЛ ВІННИЧЧИНИ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ РЕГІОНУ	259
Бачик Тетяна, Рудик Володимир СОЦІАЛЬНІ ВИПЛАТИ НАСЕЛЕННЮ В УКРАЇНІ	262
Боднарчук Володимир ПІДПИСАННЯ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ. МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ АПК	265
Братенко Ірина ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ РИНКУ М'ЯСНОЇ ГАЛУЗІ АГРАРНОГО СЕКТОРУ	267
Галалу Олександр ТЕОРЕТИЧНІ І ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ ЯК СКЛАДОВОЇ ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКОГО КОНТРОЛЮ	270
Герчанівська Світлана, Кулеба Марія ЛЮДСЬКІ РЕСУРСИ ЯК ФАКТОР ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ	274
Гуцул Тетяна, Хруль Вікторія ФАКТОРИ УВЕЛИЧЕННЯ ПРОИЗВОДСТВА ЗЕРНА В УКРАЇНІ	276
Дуда Галина АНАЛІЗ КОНЦЕПЦІЇ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ ДО 2025 РОКУ	279
Здреник Василь ЕКОНОМІЧНИЙ ЗМІСТ ІНСТИТУТІВ СПІЛЬНОГО ІНВЕСТИВАННЯ	281
Ільїн Валерій МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОГО СЕКТОРУ	284
Ільїна Олена ЗОВНІШНЯ ПІДТРИМКА ПОЛІТИКИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ	286
Калашніков Андрій МОДЕЛЮВАННЯ ВПЛИВУ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НА РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	289
Кокашвили Нанули, Гигуашвили Гиули ГЛОБАЛІЗАЦІЯ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МЕЖДУНАРОДНОГО БІЗНЕСА В ГРУЗІЇ	292
Лазутина Людмила ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ	295
Мальцевич Валерій, Мальцевич Наталія ФОРМИ ПРОЯВЛЕННЯ КАПІТАЛІЗАЦІЇ В СОВРЕМЕННОЙ ЕКОНОМІКЕ	298
Нестерчук Євген ЕКОЛОГІЧНІ НАСЛІДКИ ТЕХНОГЕННОГО РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОЇ ЕКОНОМІКИ	301
Осадча Наталія, Галясовська Ольга НЕТАРИФНИЙ ПРОТЕКЦІОНІЗМ: ПЕРЕВАГИ ЧИ НЕДОЛІКИ	304

Печко Володимир ПРОБЛЕМИ СТАЛОГО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ В УКРАЇНІ	306
Погрібна Олена, Погрібна Марина ПОДАТКОВА СИСТЕМА КРАЇНИ ТА ЇЇ РОЛЬ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	309
Рогач Світлана РОЛЬ ІНСТИТУЦІЙНОЇ СИСТЕМИ В РЕГУЛЮВАННІ СВІТОВОЇ ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	311
Рудик Володимир, Давидік Альона ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	314
Суліма Наталія КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА ТА МЕТОДИ ЇЇ ОЦІНЮВАННЯ	316
Сусіденко Олексій, Пасічник Тетяна ВПЛИВ МІЖНАРОДНОЇ МІГРАЦІЇ НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ	319
Улько Євгеній ЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА ТА ОРЕНДА ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ	321
Шубалий Олександр, Книш Віталій НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ РЕГІОНУ	324

СЕКЦІЯ 7
ФІНАНСОВО-КРЕДИТНА СИСТЕМА
В УПРАВЛІННІ ЕКОНОМІЧНИМИ ПРОЦЕСАМИ

SECTION 7
FINANCIAL AND CREDIT SYSTEM
IN ECONOMIC MANAGEMENT

Баранік Олексій ДО ПИТАННЯ СКЛАДОВИХ АМОРТИЗАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА	326
Божко Евгений СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ СИСТЕМЫ РЕГУЛИРОВАНИЯ БАНКОВСКИХ ОПЕРАЦИЙ – ВАЖНОЕ НАПРАВЛЕНИЕ РАЗВИТИЯ БАНКОВСКОГО СЕКТОРА РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ	329
Боровик Петро, Цвігун Артем ПРЯМЕ ОПОДАТКУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ : СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	332
Бутенко Олександр ДЕРЖАВНА СТРАТЕГІЯ МОДЕРНІЗАЦІЇ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СФЕРИ	335
Гришкевич Мария СТИМУЛІРОВАНИЕ ИНВЕСТИЦИЙ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ	338
Гуменюк Василь ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВОГО ВАЖЕЛЮ З МЕТОЮ ОПТИМІЗАЦІЇ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ	340
Костючик Наталия ИНВЕСТИЦИИ В ЧЕЛОВЕЧЕСКИЙ КАПИТАЛ КАК ОСНОВА РАЗВИТИЯ ЭКОНОМИКИ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ	342
Криворучко Роман ІНСТИТУТ БАНКРУТСТВА ТА ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ САНАЦІЇ БОРЖНИКА	344

Кулик Вікторія ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ГРОШЕЙ В УКРАЇНІ	347
Маршук Ліна ПРОБЛЕМИ РЕФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ В УКРАЇНІ	350
Пивовар Марина РЕФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ	353
Радченко Оксана МАКРОЕФЕКТИВНІСТЬ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ	355
Стемковська Ірина, Стемковський Віталій ДО ПИТАННЯ НЕОБХІДНОСТІ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ДОБРОВІЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ ВРОЖАЮ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР	358
Султанова Карина, Дубойская Виктория ВЛИЯНИЕ ИНФЛЯЦИИ ПРИ УПРАВЛЕНИИ ДЕНЕЖНЫМИ ПОТОКАМИ	361
Ткачук Ірина ПІДґРУНТЯ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ – ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	364
Хвічія Катерина РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ У ВИМІРІ ЖИТТЄВОГО ЦИКЛУ ПІДПРИЄМСТВА	366
Хомин Ірина ДЕФОРМАЦІЯ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ (аналітичний аспект)	369

оперативних управлінських рішень.

Як висновок можна стверджувати, запропонована система бюджетування витрат на основі аналізу технології виробництва в частині використаних основних та допоміжних матеріалів з урахуванням їх фіксованих залишків на початок та кінець звітного періоду дозволила сформувати бюджетний звіт про прибутки та збитки виробничого підрозділу підприємства для потреб ефективного управління ще на стадії планування.

Список використаних джерел

1. Голов С. Ф. Управлінський облік: підруч. [3-тє вид.] / С. Ф. Голов. – Київ: Лібра, 2006. – 704 с.
2. Друкер П.Ф. Задачи менеджмента XXI века. / П.Ф. Друкер – Москва: Издательский дом «Вильямс», 2001. – 645 с.
3. Іванюта П. Управління ресурсами та витратами: навч. посібник / П.Іванюта, О. Лугівська. – Київ: Центр навчальної літератури, 2009. – 320 с.

Бруханський Руслан
к.е.н., доцент, завідувач кафедри
Тернопільський національний економічний університет
м. Тернопіль, Україна

ПІДХОДИ ДО РОЗУМІННЯ СУТНОСТІ ТА ПОБУДОВИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ НА ОСНОВІ ЛАНЦЮЖКІВ ВАРТОСТІ

Загальноприйняті методики впровадження стратегічного обліку на основі концепції ланцюжка вартості на сьогодні відсутні як у науковій літературі, так і в сучасних інформаційно-комп'ютерних системах, які забезпечують автоматизацію управлінського обліку й орієнтовані на інформаційну підтримку стратегічного менеджменту підприємства. Існуючі перешкоди, які виділяються дослідниками у сфері обліку, слід класифікувати залежно від виду об'єкта аналізу – щодо окремого ланцюжка вартості та щодо системи ланцюжків вартості. Застосування такого поділу дозволяє виокремити перешкоди, які стосуються внутрішньо системних проблем обліково-інформаційного забезпечення концепції та зовнішньо системних проблем, які пов'язані з інформаційним забезпеченням системи ланцюжків, яка виходить за межі підприємства і передбачає збір та обробку інформації з інших підприємств-учасників ланцюжка, та інформації про його зовнішнє середовище.

Основні проблеми, пов'язані з процесом імплементації обліково-аналітичного забезпечення окремого ланцюжка вартості, розкривають Дж. Донелан та

Р. Каплан. Зокрема, на їх думку розробка і впровадження стратегічного управлінського обліку на основі концепції ланцюжка вартості зазнають таких проблем: 1) системи обліку не були розроблені для визначення витрат за видами діяльності, що сприяють створенню вартості, однак при застосуванні системи калькулювання на основі діяльності (ABC-калькулювання) ця проблема може бути вирішена; 2) доволі важко знайти точні дані щодо рентабельності продажів і рентабельності активів для розробки й аналізу повноцінного ланцюжка вартості. Однак приблизні оцінки можуть бути використані для того, щоб сформуванати деяке уявлення про ланцюжок вартості; 3) в розрізі типів і видів діяльності ланцюжка вартості важко визначити не лише показники рентабельності, а й багато інших показників, оскільки сучасні галузі промисловості мають дуже складні ланцюжки вартості [2, с. 14–15].

У підсумку автори констатують, що, незважаючи на наявні проблеми побудови системи стратегічного управлінського обліку на основі ланцюжків вартості, він є дієвим інструментом інформаційного забезпечення стратегічного менеджменту, який забезпечує збереження існуючих і створення нових конкурентних переваг та може бути ефективно впроваджений при дотриманні пропонованих рекомендацій.

Щодо можливості побудови дієвого та ефективного обліково-аналітичного забезпечення системи ланцюжків вартості у вчених погляди є більш скептичними. Зокрема, з цього приводу П. Друкер зазначає, що більшості компаній буде нелегко перейти на систему розрахунку витрат за повним ланцюжком вартості. Для цього потрібні однакові або сумісні системи бухгалтерського обліку у всіх компаніях, що входять до його складу, оскільки, як правило, кожна компанія веде облік на власний розсуд і при цьому переконана, що саме її система єдиноможлива і правильна. Крім того, розрахунок витрат економічного ланцюжка вимагає, щоб компанії, які включені до нього, обмінювалися внутрішньою інформацією [1, с. 131].

На нашу думку, розробка системи стратегічного управлінського обліку на основі концепції системи ланцюжків вартості в умовах жорсткої конкурентної боротьби, яка характеризується високим рівнем захисту будь-якої інформації про виробничий процес компаній та впровадженням принципів комерційної таємниці, є доволі проблематичною в сучасних економічних реаліях. Висока ймовірність впровадження такої системи існує в групах підприємств, які провели вертикальну інтеграцію, що є характерним для сучасного стану розвитку сільського господарства, де значна кількість підприємств формують такий ланцюжок вартості: збір продукції; її переробка, сортування й упакування; зберігання; транспортування і збут кінцевому споживачу. Однак водночас побудова такої системи ускладнюється внаслідок глобалізації економіки, що зумовила широке поширення глобальних ланцюжків вартості в аграрному секторі, коли окремі елементи ланцюжка реалізуються за межами країни, що накладає негативний відбиток на можливість інтеграції управлінських облікових інформаційних систем.

Для прийняття стратегічних управлінських рішень має бути організована гнучка й адаптивна система, що дозволить підприємству визначити реальні

доходи і витрати щодо кожної окремої стратегічної ініціативи. Вона також має забезпечувати не лише збір і аналіз облікової інформації ретроспективного характеру, а й прогнозування зміни параметрів внутрішнього та зовнішнього середовищ підприємства або окремої стратегічної бізнес-одиниці.

На думку М. Кірлі [3, с. 314], концепції стратегічного управлінського обліку на основі ланцюжка вартості властиві такі функції: 1) відображення в реальному масштабі часу процесів надходження, створення / руйнування та вибуття вартості; 2) багатовимірною управління в реальному часі, що реалізується завдяки можливості проведення аналізу кожного вузла (ділянки) створення вартості в окремому ланцюжку або у всій діяльності підприємства та передбачає можливість координації й обмеження функціонування таких ланцюжків, щоб підвищити їх ефективність і забезпечити досягнення кінцевої мети – максимізації вартості; 3) прогнозування можливих значень показників вартісного ланцюжка та показників, що впливають на процес створення вартості, внаслідок чого можуть бути виокремлені фактори впливу на вартість трьох видів: позитивні вартісні ефекти; нульові вартісні ефекти; негативні вартісні ефекти; 4) функція прийняття рішень, що реалізується шляхом визначення окремих цілей для кожної системи обліково-аналітичного забезпечення вартісного ланцюжка як для окремої бізнес-одиниці, так і підприємства загалом.

Обґрунтовані вище функції стратегічного управлінського обліку на основі ланцюжка вартості вирізняють його серед інших обліково-аналітичних інструментів, що забезпечують інформаційну підтримку прийняття стратегічних управлінських рішень. Основними його відмінними рисами є вихід за межі системи підприємства, можливість ведення обліку в розрізі окремого ланцюжка стратегічної бізнес-одиниці та формування прогнозних вартісних показників, необхідних для прийняття стратегічних управлінських рішень.

У результаті моніторингу комплексу переваг і недоліків впровадження в практичну діяльність підприємств концепції аналізу ланцюжка вартості, можна визначити основні відмінності між управлінським обліком і системою стратегічного управлінського обліку, побудованою на основі ланцюжка вартості. Визначені відмінності дозволяють ідентифікувати основні особливості стратегічного управлінського обліку, побудованого на основі ланцюжка вартості як інструмента інформаційної підтримки стратегічного менеджменту підприємства порівняно з іншими альтернативними інформаційними системами. Їх детальний аналіз із врахуванням специфічних особливостей функціонування підприємства створює передумови для здійснення оптимального вибору системи інформаційного супроводу стратегічного менеджменту на підприємстві.

Список використаних джерел

1. Друкер П. Ф. Энциклопедия менеджмента : пер. с англ. / Питер Друкер. – М. : Изд. «Вильямс», 2004. – 432 с.
2. Donelan J. G. Value chain analysis: a strategic approach to cost management / J. G. Donelan, E. A. Kaplan // Journal of Cost Management. – 1998. – March/April. – P. 7–15.
3. Kirli M. The implementation of strategic management accounting based on value chain analysis: value chain accounting / Mustafa Kirli, Harun Gumus // International Journal of Social

Бурлаков Олександр

к.е.н., доцент

Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець-Подільський, Україна

ВНУТРІШНІ ЗАГРОЗИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ СУЧАСНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

Комплексний підхід до забезпечення ІТ-безпеки підприємства передбачає ефективний і збалансований захист як від зовнішніх, так і від внутрішніх загроз. В той же час результати досліджень показують, що служби інформаційної безпеки суб'єктів господарювання приділяють достатньо уваги лише зовнішнім загрозам (шкідливим кодам, мережевим атакам і спаму), у той час як дії самих співробітників підприємства взагалі не контролюються. Такий дисбаланс призводить до серйозних фінансових втрат через нецільове використання ресурсів підприємства і, що набагато важливіше, до витоку конфіденційної інформації. В останньому випадку часто страждає імідж компанії – а це часто складніше виміряти в економічних показниках [2].

За даними моніторингу, проведеного групою компаній InfoWatch, у першому півріччі 2015 року в світі (оприлюднено у ЗМІ та інших джерелах) зафіксовано 723 випадки витоку конфіденційної інформації, що на 10% перевищує кількість витоків, зареєстрованих за аналогічний період 2014 року [2].

В межах досліджуваного періоду розподіл витоків інформації за вектором впливу подано на рис. 1.

До внутрішніх загроз відносяться:

- несанкціонований доступ у приміщення;
- несанкціонований доступ до даних усередині корпоративної мережі;
- можливість запису інформації на переносні пристрої: флеш-накопичувачі, CD і DVD-диски;
- пересилання фотознімків паперових носіїв і екранів моніторів за допомогою мобільних телефонів;
- програмні віруси і «троянські» програми, а також неконтрольовані повідомлення електронної пошти.